

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2016/41
Karar Sayısı : 2016/39
Karar Tarihi : 26.5.2016
R.G. Tarih – Sayısı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Pasinler Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 24.4.1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu’nun, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun’un 340. maddesiyle değiştirilen ek 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa’nın 13., 48. ve 171. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Şüpheliler hakkında Yönetim Kurulu üyesi oldukları kooperatifin genel kurulunu olağan toplantıya çağırılmamak suçundan açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKMÜ

Kanun’un itiraz konusu kuralın da yer aldığı ek 2. maddesi şöyledir:

“Ek Madde 2- (Ek: 6/10/1988 - 3476/26 md.; Değişik: 23/1/2008-5728/340 md.)

1. 8 inci maddenin üçüncü fıkrasına, 16 ncı maddenin beşinci fıkrasına, 56 ncı maddenin altıncı fıkrasına, 59 uncu maddenin dördüncü, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarına ve 90 ıncı maddenin beşinci fıkrasına aykırı hareket eden kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve memurları üç aydan iki yıla kadar hapis ve elli günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

2. Genel kurulu olağan toplantıya çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile 2 nci maddenin dördüncü fıkrasına, 8 inci maddenin ikinci fıkrasına, 16 ncı maddenin birinci fıkrasına, 66 ncı maddenin ikinci fıkrasına ve 90 ıncı maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri altı aya kadar hapis ve otuz günden üçyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

3. 56 ncı maddenin ikinci ve dördüncü fıkralarına, 66 ve 67 nci maddeye aykırı hareket eden kooperatif ve üst kuruluşlarının denetim kurulu üyeleri bir aydan altı aya kadar hapis ve otuz günden üçyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

İlgili bakanlık, kooperatifler ve üst kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile memurları hakkında görevlerine ilişkin olarak işledikleri suçlardan dolayı açılan kamu davalarına katılma talebinde bulunabilir.”

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Ümit DENİZ tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre, Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurular itiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı kanun kuralı ile sınırlıdır.

3. Kanun'un ek 2. maddesinin “*Genel kurulu olağan toplantıya çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile 2 nci maddenin dördüncü fıkrasına, 8 inci maddenin ikinci fıkrasına, 16 ncı maddenin birinci fıkrasına, 66 ncı maddenin ikinci fıkrasına ve 90 ıncı maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri altı aya kadar hapis ve otuz günden üçyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.*” şeklindeki itiraz konusu (2) numaralı fıkrası, kooperatif yönetim kurulu üyelerinin genel kurulu olağan toplantıya çağırılmaları durumu ile Kanun'un 2. maddesinin (4) numaralı fıkrasında, 8. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, 16. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, 66. maddesinin (2) numaralı fıkrasında ve 90. maddesinin (3) numaralı fıkrasında kendilerine yüklenen diğer görevleri yerine getirmemeleriyle ilgili olarak ceza sorumluluklarını düzenlemektedir.

4. Başvuran mahkemenin baktığı dava ise genel kurulu olağan toplantıya çağırılmayan yönetim kurulu üyeleriyle ilgilidir. Dolayısıyla, itiraz konusu kuralda geçen “*2 nci maddenin dördüncü fıkrasına, 8 inci maddenin ikinci fıkrasına, 16 ncı maddenin birinci fıkrasına, 66 ncı maddenin ikinci fıkrasına ve 90 ıncı maddenin üçüncü fıkrasına*” aykırı hareket edildiği iddiası ile açılmış bir kamu davası bulunmamaktadır. Bu nedenle esasa ilişkin incelemenin kuralda yer alan “*Genel kurulu olağan toplantıya çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile...*” ibaresiyle sınırlı olarak yapılması gerekmektedir.

5. Öte yandan, Anayasa'nın “*Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi*” başlıklı 152. maddesinin son fıkrasında, “*Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz.*”; 6216 sayılı Kanun'un “*Başvuruya engel durumlar*” başlıklı 41. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise “*Mahkemenin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından itibaren on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla itiraz başvurusu yapılamaz.*” hükümlerine yer verilmiştir.

6. Kooperatifler Kanunu'nun ek 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasına yönelik olarak daha önce yapılan itiraz başvurusu, Anayasa Mahkemesinin 27.3.2014 tarihli ve E.2013/128, K.2014/66 sayılı kararıyla “*Genel kurulu olağan toplantıya çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile...*” ibaresi ile sınırlı olarak incelenmiş ve kuralın Anayasa'ya aykırı olmadığı gerekçesi ile esastan reddedilmiştir. Söz konusu karar 12.9.2014 tarihli, 29117 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

7. Anayasa Mahkemesince işin esasına girilerek verilen ret kararından sonra aynı kural hakkında yeni bir başvurunun yapılabilmesi için, önceki kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı 12.9.2014 tarihinden başlayarak geçmesi gereken on yıllık süre henüz dolmamıştır.

Esas Sayısı : 2016/41
Karar Sayısı : 2016/39

8. Açıklanan nedenle, Kanun'un ek 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan “*Genel kurulu olağan toplantıya çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile...*” ibaresine yönelik itiraz başvurusunun, Anayasa'nın 152. maddesinin son fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 41. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince esas incelemeye geçilmeksizin reddi gerekir.

III- HÜKÜM

24.4.1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 340. maddesiyle değiştirilen ek 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının;

A- Esasına ilişkin incelemenin fıkra da yer alan “*Genel kurulu olağan toplantıya çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile...*” ibaresi ile sınırlı olarak yapılmasına,

B- “*Genel kurulu olağan toplantıya çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile...*” ibaresinin iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun, Anayasa'nın 152. maddesinin dördüncü fıkrası ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 41. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince REDDİNE,

26.5.2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili

Başkanvekili

Üye

Burhan ÜSTÜN

Engin YILDIRIM

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Üye

Üye

Serruh KALELİ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Alparslan ALTAN

Üye

Üye

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Erdal TERCAN

Muammer TOPAL

Üye

Üye

Esas Sayısı : 2016/41
Karar Sayısı : 2016/39

M. Emin KUZ

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ